

Vilatortella

Sant Bartomeu del Grau

Ubicació

Comarca: Osona
Lloc/Adreça: Vilatortella - 08519 Sant Bartomeu del Grau
Emplaçament camí de Vilatortella, carretera C-154 (Vic-Olost), a l'esquerra, abans de creuar el pont del Llop

Coordenades:

Latitud: 41.9465
Longitud: 2.16372
UTM Est (X): 430683
UTM Nord (Y): 4644174

Classificació

Número de fitxa 08199-137
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia Edifici
Estat de conservació Dolent
Notes de conservació: En ruïnes; és possible que l'esfondrament inicial es produís per problemes estructurals causats per la important erosió que patia el sòl natural on s'assentaven els murs (en alguns punts la roca aflorava a causa del desgast del sòl de l'entorn immediat) i, també, a causa de l'abandó de l'edifici.

Protecció Inexistent
Número inventari si - IPA, 47 i 48
Generalitat i altres inventaris
Accés Fàcil
Ús actual: Sense ús
Titularitat Privada
Titular: Ref. cad.: 011A00023

Fitxes associades:

[Necròpolis de Vilatortella](#)

Autoria de la fitxa Josep Pujades i Cavalleria

Descripció

Edifici en procés d'enderroc; el que no havia caigut s'està aprofitant en la construcció d'una casa de nova planta, a pocs metres del mas Vilatortella. L'edifici està format per diversos cossos adossats. Els murs són de pedra, alguns trams amb pedres escairades disposades en filades; les pedres estan lligades amb un morter de calç molt feble; al mur nord sembla que només hi havia fang. Cantoneres diferenciades. L'edifici estava tot arrebossat. Bé que en queden poques restes, s'intueix que la casa tenia planta baixa + 2 pisos (el darrer, possiblement sota teulada). Existeix un important desnivell entre el costat nord i el costat sud del mas. A l'exterior del mas hi ha material dispers procedent de l'enderroc de l'edifici: brancals amb la motllura bisellada i llindes de pedra calcària de Sant Bartomeu. Alguns dels carreus tenen decoració (motius florals) i una llinda té la data de "1799". Hi ha diverses dovelles, fragments d'una gran pedra circular procedent del sòl de la cambra d'un forn (ara inexistent) i dues piques monolítiques. Els brancals i llindes recuperats devien correspondre a les plantes superiors; a la planta baixa les llindes són de fusta i els brancals no estan diferenciats. Es va trobar un segment d'arc, fet amb guix, amb motlures; és possible que correspongui a un element decoratiu d'època moderna. Destaca el mur nord, amb carreus disposats en filades. També és interessant la part inferior del tram nord del mur de llevant, amb una disposició del parament similar a la del mur nord; a la part superior del mur la pedra es combina amb material de construcció divers (maó massís i teules). Al mur est hi ha una porta amb brancals de pedra i, a l'interior, restes d'una volta. La façana principal és a migdia. Se'n conserva la porta adovellada i dues petites finestres (brancals, llinda i ampit monolítics). Posteriorment s'hi adossà un porxo, al sud, construït en dues fases diferents; inicialment es construïren dos arcs al tram est del mur sud (a la part central de l'arc hi ha maó massís) i un arc que tancava per l'oest; més endavant s'hi afegí un altre arc a l'oest. Un dels arcs, posteriorment, es tapià parcialment. Al costat oest de la planta baixa hi ha un gran arc (no correspon a l'edifici inicial, és de factura posterior), que va ser tapiat i reconvertit en una petita porta; presenta una curiosa forma de ferradura, possiblement a causa d'un desplaçament de l'estructura que va obligar a tapiar-lo. Alguns dels arcs interiors del mas estaven tapiats. La casa de nova planta que s'està construint està situada a l'oest de l'antic mas, en una cota més alta; s'ha construït un mur de contenció amb grans blocs de pedra al costat est per guanyar espai al voltant de la casa i evitar l'erosió del sòl. Està ubicada al lloc on hi havia un cobert amb murs de pedra, en molt mal estat en el moment d'iniciar les obres. Cisterna construïda amb pedra al nord de la casa nova (s'haurà de refer l'estructura per què un dels costats està desplomat). La boca és de planta circular i té una coberta a dues vessants (est-oest). Cobert exempt a l'oest de la casa nova. Planta quadrada, porta al costat est amb brancals de pedra i arc adovellat i coberta a dues vessants (nord-sud). Hi ha un enllosat davant l'era d'aquest cobert.

Observacions:

Els propietaris conserven una fotografia en blanc i negre de la casa. També se'n va publicar una al llibre commemoratiu dels 900 anys de la parròquia de Sant Julià Sassorba (ROCAFIGUERA, 1991). Mapa: Osona-24. Mapa Comarcal de Catalunya, 1:50.000. Institut Cartogràfic de Catalunya. Format CD, versió 1.0; informació actualitzada a setembre de 1998. Barcelona, 1998. El mapa reproduït a la fitxa forma quadrícules d'1 km x 1 km.

Història

"El seu nom recorda un dels antics vilars del terme. Consta als documents des del segle XIII" (ROCAFIGUERA, 1991:70). Pertanyia a la parròquia de Sant Julià Sassorba. "El Pujolot estava agregat a

Vilatortella" (ROCAFIGUERA, 1991:70).

Bibliografia

ROCAFIGUERA I GARCIA, Francesc de (1991). Parròquia de Sant Julià Sassorba 1.091-1991. Notes per a la història de la parròquia de Sant Julià Sassorba, Parròquia de Sant Julià Sassorba. Gràfiques Diac. Vic.

